

Az időjárás-jelentések egy stúdiós szemével

Szabó Bernadett

Országos Meteorológiai Szolgálat, szabob@met.hu

Az elmúlt több mint 25 évben az OMSZ-ban hol kisebb, hol nagyobb szerep jutott a stúdiónak. A kereskedelmi televíziózás hajnalán, az 1990-es évek közepétől Magyarországon az időjárás-jelentés egyet jelentett az Országos Meteorológiai Szolgálattal. Az OMSZ TV Stúdió létrejöttével (1997) kezdetben mind a kereskedelmi, mind pedig a közszolgálati televíziók innen sugározták az élő időjárás-jelentéseket. Aztán 2010-től a stúdió átmenetileg háttérbe szorult, majd 2017-ben újra beindult az élet... Im már 5 éve készítik az Szolgálat munkatársai saját, közösségi média platformokon közzétett előrejelzéseiket.

Az OMSZ Stúdió technikai háttérének biztosítása jól képzett szakembert igényelt az első perctől kezdve. Kellermayer Csilla ott volt az indulásnál, és azóta is nagy tudással és elhivatottsággal készíti az előrejelzéseket bemutató kisfilmeket. Vele beszélgettünk a Stúdió múltjáról, jelenéről.

Szabó Bernadett: Csilla, ha az OMSZ Stúdió szóba kerül, minden kollégának egyből te jutsz eszébe. De kezdjük a történetet az elején. Milyen úton jutottál el az OMSZ-hoz? Úgy tudom, az eredeti végzettséged nem egészen erre a területre mutat.

Kellermayer Csilla: Valóban. Eredetileg élelmiszer-analitikus vagyok. Ezen a területen dolgoztam, amikor kitaláltam, hogy számítógéppel szeretnék dolgozni. Elkezdtem programozást tanulni a Számalkon, ekkor már a Larus Kft-nél dolgoztam. Annak idején ez a cég készített elsőként háttérgrafikát az időjárás-jelentésekhez az MTV-nek. Így ismerkedtem meg a meteorológusokkal. Aztán később, GYES után, hallottam, hogy az OMSZ-ban elkészült a stúdió, felhívtam Németh Lajost, hogy szívesen jönnék ide dolgozni.

A korábbi közös munka alapján ő már tudta, hogy mit tudok, hogy dolgozom, milyen velem együtt dolgozni, ezért felvett. Ez 1998-ban volt, azóta már muzeális darab vagyok itt. (nevet)

SZB: Az OMSZ-nál eltöltött évek alatt mindig a stúdióban dolgoztál?

KCS: Alapvetően igen, de volt egy rövid időszak, amikor diszpécser is voltam. Háttéranyagokat készítettem elő a meteorológusok részére, illetve kapcsolatot tartottam az érdeklődőkkel. Mondjuk úgy, nem bántam, mikor ez a korszak lezárult, hiszen ez nem az én műfajom volt.

SZB: Van olyan időszak, ami különösen közel áll a szívedhez?

KCS: A régi szép időket szerettem legjobban, mikor még élő adások voltak. Reggel fél 6-kor vagy 6-kor volt az első, erre már pontosan nem is emlékszem. Kezdetben az MTV-nek és a TV2-nek közvetítettük innen élőben az adást. A meteorológuson kívül egyszerre ketten dolgoztunk a stúdióban, egyikünk a háttérket gyártotta az adáshoz, a másik ember a felvételért, a rögzítésért, hangért felelt. Nagyon pörgős, dinamikus munka volt.

SZB: Van olyan emlék, amire szívesen gondolsz vissza? Esetleg olyan, amire büszke vagy?

KCS: Van, persze. Például 1999 áprilisában Vissy Károly Kanadában, Québec-ben, a Televíziós Időjárás-jelentések Nemzetközi Fesztiválján az MTV színeiben, de az OMSZ Stúdiójának időjárás-jelentésével megnyerte a szakmai fődíjat.

SZB: Ezek szerint te együtt dolgoztál a „nagy öregekkel” is. Milyen volt a hangulat itt Vissy Károly, Bóna Márta idejében?

KCS: Nagyon szerettem velük együtt dolgozni, kifejezetten jó humorúak voltak, és a hangulatra soha senki nem panaszkodott.

SZB: A falon van egy OMSZ-os berkekben már-már elhíresült „aranykópés tábla”. Van közöttük olyan, amire emlékszel is, esetleg van kedvenced?

KCS: Persze, sokra emlékszem. Például, mikor Edina (Fejes Edina) egy hajnali felvételnél azt mondta, hogy „Maradnak a hideg reggelik”. Biztos éhes lehetett. Aztán, mikor Zsótér Ervin azt mondta, hogy „Ma egész nap február 23. lesz”. Vissy Károly mondta többször is, hogy „meglegelem” a legmelegebb helyett, és még sorolhatnám. Ilyenkor nagy önfegyelemre volt szükség, hogy ezeken a vicces elszólásokon túl tudjon jutni az előrejelző.

Egy kis válogatás a bakikból:

„Holnap napközben már február másodikika lesz...”, „Köszöntöm a kedves Rádiókat!”, „A hőmérséklet a legalacsonyabb órákban...”, „...kissé nedvesebb légierő...”, „...füllestő = fülldet+fullasztó...”, „...napsűnés...”, „...Keleti-Árpátok...”, „Köszönöm Önöket!...” és még sok ehhez hasonló elszólás mutatja, hogy milyen nehéz a kamerák előtt élőben beszélni.

SZB: A kereskedelmi tévék önállósodásával egy korszak lezárult. Mi történt akkoriban a stúdióval?

KCS: Ez 2011 őszén volt, amikor a televíziók sorában utoljára a Hír TV is saját stúdiójába vitte az időjárás-jelentést. Nem sokkal előzte meg őket az MTV. Az indok az volt, hogy a televíziók a stúdiójukban kialakították azt a részt, mely alkalmas volt időjárás-jelentések felvételére. Ekkor két lehetőség volt, vagy bezárják a stúdiót vagy megtanulok vágni, és kisfilmeket készíteni az OMSZ számára. Így megtanultam vágni. Az évek alatt jó néhány kisfilm készült, főleg ismeretterjesztő témákban. Ezeket az OMSZ honlapján, a met.hu-n bárki megnézheti most is. A nézettségi statisztikák is azt mutatják, hogy közkedveltek. Az elmúlt években a napi időjárás-jelentés mellett, rendszeresen jelentkeztünk, és jelentkeztünk manapság is az elmúlt évszakot leíró időjárás-visszatekintővel is.

SZB: Hogyan indult újra a stúdió?

KCS: Először elkezdtük az előbb említett ismeretterjesztő kisfilmeket gyártani, majd felmerült az ötlet, hogy készítsünk előrejelzéseket is. Először heti két nap készültek ezek a kezdetben hangalámondásos időjárás-jelentések. Ezt követték a napi videók, majd 2019-től napi, élőszereplős előrejelzésekkel jelentkezünk, amiket a közösségi média platformjain – Facebook, Instagram, TikTok – és a Youtube-on is megosztunk. Ezekhez már magunk gyártjuk a háttérgrafikát. A videóban látható térképeket, műhold képeket az OMSZ saját fejlesztésű HAWK3 programjával állítjuk elő, mindig az aktuális időjárás-helyzethez igazítva.

SZB: Úgy tudom, technikailag többször megújult a stúdió. Mi változott az eredetihez képest?

KCS: Az 1997-es induláskor eredetileg egy analóg bluebox stúdióból közvetítettük az adásokat, eleinte élőben, majd felvételtől. 2017-ben már nagyon korszerűtlen és elavult volt a műszaki berendezés. Azért, hogy továbbra is magas színvonalú időjárás-előrejelzések, ismeretterjesztő kisfilmek készüljenek, a stúdió-nak teljesen meg kellett újulnia. Pár év leforgása alatt az analóg eszközöket digitálisra cseréltük, 2022-ben a kék háttérrel zöldre, avagy a blue-boxot green-boxra, a világítás cseréjére pedig idén került sor. Így most már elmondható, hogy a jó minőségű, a kornak megfelelő színvonalú felvételek elkészítéséhez szükséges összes feltétel rendelkezésre áll, kezdve a kiváló meteorológus szakemberektől, a teljeskörű háttéranyagot át a megújult stúdióig (1. ábra).

SZB: Ha bárki belép a stúdióba, egy nagyon laza, barátságos légkörbe csöppen. Mi a titka szerinted az itt uralkodó híresen jó hangulatnak?

1. ábra: Kellermayer Csilla, a stúdió lelke.

KCS: Nem tudom, mi az oka. De örülök, ha így látják a stúdiót. Tulajdonképpen ez egy kreatív alkotómunka, csapatmunka, ahol a felvételt készítő szakembernek maximálisan együtt kell működnie a meteorológussal. Sőt nagyfokú empátiára is szükség van a felvételek készítésekor, mert mindenkinek, még a meteorológusnak is lehetnek rosszabb napjai. Ekkor egy jól irányzott mondattal, humorral át lehet lendülni például egy-egy megakadáson.

SZB: **A felvételeken kívül, milyen egyéb munka van még a stúdióban?**

KCS: Az OMSZ évek óta részt vesz a „Múzeumok Éjszakája” rendezvényen (2. ábra). A hozzánk érkező látogatók a szolgáltatnál folyó szerteágazó munka bemutatása mellett a stúdióba is belátogathatnak: kipróbálhatják magukat időjárás-jelentőként. Az év során sok csoport vagy egyéni érdeklődő látogat el az OMSZ-hoz. Ilyenkor a stúdióba is eljönnek. Éghajlati összefoglalókat és egyéb kisfilmeket is összeállítunk. Kérés esetén a szakmai előadásokról felvételt készítünk, megvágjuk, és megőrizzük azokat.

SZB: **Hogyan folyik a munka manapság a stúdióban?**

KCS: A felvételek modernebb eszközökkel készülnek, de ezen kívül minden ugyanúgy történik, ahogy korábban. Annyiban különbözik, hogy eredetileg élő adások voltak, de ma már a felvételeket megvágjuk, ami most már a munka jelentős részét teszi ki.

SZB: **Kérlek, említsél egy-két érdekességet a televíziós időjárás-jelentés kulisszatitkaiból!**

KCS: Sógógépet például egyetlen meteorológus sem használt, az időjárás helyzetnek szöveges-től, térképestől a meteorológus fejében kell lenni.

Nehezíti a szakember dolgát, hogy azt a képet, amit a néző a képernyőjén a meteorológus háta mögött lát, és amire mutogatni kell, nem látja az előrejelző, mert az a számítógépből közvetlenül kerül az adásba. A meteorológus mögött egy nagy kék, vagy zöld fal van (a blue-, vagy green-box), ahova el kell képzelnünk a térképet vagy táblázatot. A valóságban a „semmit mutogatják”, és a térképeket, képeket a kamera alatt, vagy a stúdió két oldalán elhelyezett monitoron követhetik nyomon. Sok gyakorlást igényel, hogy ezt a fajta komplex technikát megtanulja az előadó, és nagy biztonsággal használja az időjárás-jelentés bemutatása közben.

SZB: **Mennyiben változtak a munkafolyamatok? Mennyivel gyorsabban készül el egy előrejelzés most, mint 25 évvel ezelőtt?**

KCS: A munkafolyamatok szinte alig változtak, mindig a szereplőktől függ, hogy épp milyen ütemben mondják el az időjárás-jelentést. A kezdetben még élő adások voltak, amikor „kapcsolták” a stúdiót. Később gyorsan váltottak az előre felvett adásokra, melyet az adott televízió könnyedén beillesztett a saját műsorszerkezetébe. Így a „bakizás” szinte teljesen megszűnt, és azóta az „aranykópések” csak a stúdió falán elhelyezett táblán gyarapodnak.

SZB: **A 25 év alatt kinek, milyen tévéknek és mennyi ideig készültek itt előrejelzések? Csak felsorolást szeretnék kérni.**

KCS: MTV, Duna TV, TV2, Hír TV.

SZB: **Miben könnyíti meg a munkát a külső-belső megújulás?**

KCS: Igazából semmiben nem lett könnyebb. Modernebb lett a technika, de a munka folyamatán ez nem változtat.

SZB: **Az is érdekes lehet, hogy mit tartalmazott az egyes időszakokban az időjárás-jelentés.**

KCS: A televízióknak küldött anyagok fix képek voltak, fix hosszúságban. Jelenleg sokkal nagyobb a meteorológus szabadsága, hiszen az aktuális időjáráshoz igazodva választhatja meg, hogy milyen képi tartalmat jelenít meg, milyen térképeket, műholdképet, radarképet mutat be, és milyen hosszan, mert nincs időkorlát. Itt azért megjegyzem, hogy nincs értelme túl hosszú jelentést készíteni, mert a néző figyelme ellankad, és egy idő múlva elveszti a fonalat, és tovább kapcsol. Jobb a frappáns, lényegre törő fogalmazás, érdekes képekkel fűszerezve.

SZB: **Köszönöm a beszélgetést, és kívánom, hogy a stúdió adta lehetőségeket még szélesebb körben és még nagyon sokáig használják a munkatársaid az időjárás iránt érdeklődők örömeire!**

2. ábra. A kor kihívásainak megfelelő, felújított OMSZ Stúdió.